

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

III. Duo magni momenti præcepta assignantur, ad in re, de qua examen particulare instituendu[m] sit, eligenda, non errandu[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

circumstantijs, facile erit definire ac dicere, de quo potissimum particulare examen poterit instituire.

¶ Hinc quicumque conscientia suæ rationem alteri reddit, ei ante omnia aperiat ac declaret oportet, super quo particulare examen faciat, & quem ex illo fructum colligat; sicut in Regulis Præfati rerum spiritualium, & in particulari, quam de hoc habemus, instructione traditur.

Simile.

Radix examine particulari euellenda.

Magni sane refert hominem in re, quæ maxime sibi sit conueniens, vt super ea particulare examen faciat, deligenda non errare. Sicuti permultum medicus ille præstiterit, qui ipsam morbi radicem recte tangit: tum quippe solide & ex arte ei remedia adhibentur, & quæ præscribit medicamenta, effectum sortiuntur, & operantur: ita & nos non exiguum quid, sed permultum fecerimus, si ipsam infirmitatem, ac morborum nostrorum radicem certo inuenerimus: nam hac inuenta, etiam illi recte certoque poterunt curari, examinis remedium & medicinam illis applicando. Vna namque è causis, ob quas tam parum ex examine multi proficiant, est, quod ei ipsum non applicent malo, cui vere applicandum est. Si arboris radicem præcidas, si solij fibras aut radicem euellas, statim reliqua extrema exarescent & flavescent: at si tantum ramos luxuriantes relicta radice amputes, statim truncus repullulabit & succrescet.

CAPVT III.

Duo magni momenti præcepta assignantur, ad in re, de qua examen particulare instituumdum sit, eligenda, non errandum.

VT vero in hoc ad particularia veniamus, duo magni momenti capita hic ante omnia notanda sunt. Primum, quando quis exteriores aliquos defe-

ctus, qui fratres offendunt & scandalizant, in se notat, ante omnia vtrā se per examen particulare eijciat, curare debet; etsi alioquin alios defectus interiores habeat qui sint maiores. Verbi causa, si quis in loquendo aliquem defectum habeat, tum quod nimis multa loquatur, tum quod inter loquendum aliqua impatientia aut cholera signa prodant, tum quod ea loquatur, quæ fratrem offendere & mortificare possunt, vel forte verba detractoria, vel quæ nomen bonum alicuius apud alium denigrent, aut alia eius generis.

Ratio namque ipsa & charitas exigit, vt illos defectus primum curemus, qui fratres nostros offendere & scandalizare solent; vtque ita inter illos conuersari & viuere studeamus, vt nemo de nobis aut conqueri, aut offendi possit; sicut de sancti Iohannis Baptistæ parentibus Euangelista commemorat: *Erant autem iusti ante Deum, incedentes in omnibus mandatis & iustificationibus Domini sine querela vllius.*

Est hoc insignis quædam serui Dei laus, & vnum de ijs, quæ præcipuo quodam studio Religioso inter alios viuenti curanda sunt: neque enim satis est, vt coram Deo iustus sit, sed insuper operam dare debet, vt suus in Religioso statu procedendi modus sit talis, vt de eo nemo conqueratur, ac sine vlla queat exceptione laudari. Si quid vero in se deprehendat, quod offendat alios, ab eo particulare suum examen debet, ad id auferendum, incipere.

Secundo aduertendum est, non esse semper & toto vitæ tempore examen particulare circa res illas exteriores faciendum, tum quia illæ expugnatae sunt faciliiores, tum quia magis eas in manibus ac potestate habemus, quam interiores. Vnde bene sanctus Augustinus libro 8. *Confess. capite 9.* Impero manui, & statim manus mouetur ad imperium: impero pedi, & pes imperandi obedit. Impero appetitui, & is parere detrectat. Vnde liquet manum ac pedem magis moti-

morigerum & parentiorem esse, quam appetitum: quia contrarium non habet motum, qualem habet appetitus. Proinde quam possimus citissime ab exterioribus illis nos expedire, & ijs finem imponere satagamus, ut ad alia, quae maioris sunt momenti, plus temporis nobis suppetat, puta ad primariam aliquam virtutem, aut perfectionem superiorem comparandam: videlicet profundissimam quandam humilitatem, quam non solum demisse humiliterque de nobis sentiant, ac nullo nos loco habeant.

Ad haec omnia pure propter Deum agere, ut eo tantum pertingamus, ut cum viro illo sancto dicamus: Nunquam cogitavi hominibus me feruire, sed Deo.

Insuper magnam quandam cum Dei voluntate in omnibus rebus conformitatem; aliaque eius generis complura. Est enim examen particulare proprie & directe ad defectus & imperfectiones tollendas institutum sit & usurpetur, & magna semper illarum in nobis sit copia, (quia quamdiu vita haec fragilis durat, sine imperfectionibus, ac peccatis venialibus vivere nequimus) non toto tamen vitae nostrae tempore illi rei vni vacandum est.

Bene quidem laudabiliterque impenditur tempus, quod lolio & herbis noxijs ex horto extirpandis insumitur, non bene tamen tempus omnē huic terrae vitio & infœcunditati tollendae impenditur: sed haec extirpatio non nisi ad bonos in ea flores & herbas plantandas dirigitur. Similiter optime quidem tempus illud insumitur, quod quis in vitijs & malis inclinationibus ab anima per examina euellendis insumit; alio tamen omnia illa non spectant, quam ut fragrantēs & redolentes virtutum flores eidem inserantur.

Dixit Ieremias Deus, *Constitui te hodie, ut euellas, & destruas, & disperdas, & disperes, & aedifices, & plantes.*

Primo namque euulsio & extirpatio

adhibenda, deinde aedificatio & plantatio. Idque eo magis: quod etiam ad defectus & imperfectiones has exteriores euellendas, necesse interdum sit particulare examen de aliqua virtute aut perfectione maiori acquirenda facere: illud enim non raro efficacissimum, compendiosissimum, & suauissimum ad hoc esse medium solet.

Verbi gratia, si fratres tuos vel praefracte & austere, vel nimia cum libertate alloqueris, institue examen de eo, vt omnes te vno superiores, te vnum omnibus inferiorem ducas: atque inde disces, quo eos debeas modo alloqui, quo loquentibus respondere. Si ad hanc humilitatem, quam dixi, peruenias, securus ac certus esse poteris, nulli te verbum vel asperius, vel mordacius dicturum.

Pari modo, si quam aliquibus in rebus aut oblati difficultatibus molestiam aut repugnantiam sentias, particulare examen institue ad hoc, vt omnia aduersa, quae tibi succedent, velut à Dei manu submissa, ac per particularem eius dispositionem ac providentiam contingentia accipias, cogitesque ad maius ea bonum & profectum tuum euenire: atque ita fiet, vt ea in vtilitatem tuam cedant.

Si item tibi desit modestia, id est, si oculos hinc inde leniter gyres, caput in hanc illamve partem propendere facias; si sis inquirendis rebus nouis curiosus, si omnia, quae contingunt, nosse velis; examen tu facito ad hoc, vt in praesentia Dei iugiter ambules, itaque omnia tua facias, vt coram eo comparere digna sint; & breui te modestum, recollectum, compositum & spiritualem esse comperies; idque sine vilo tuo labore ac defatigatione, & ita vt nullam in eo difficultatem subijisse videaris.

Vide enim, quomodo nullus te, dum ab oratione cum seruore & deuotione surgis, sermo, res nulla visa, tametsi delectabilissima, delectet; conuersatio

6g 3 nam-

Virtutum studium tollit vitia.

Remedium lingua asperioris.

2. Impatientia.

3. Immodestia.

Materia ali-

Materia de-

Materia

Materia

namq; & familiare cum Deo colloquium omnium horum te facit obliuisci.

Si ergo omnes hos defectus exteriores, ordine vnum post alium, singillatim expugnare & auferre vis, præterquam quod hoc longi laboris res sit, non raro contingeret, vt cum de oculorum custodia ac continentia examen facere cupies, ipsum instituire nequeas, ac statim tibi doleat caput, quod a deo recollecte incedere velis, & animum intendere.

Exteriora sepe difficultatem habent.

Cor reformatum.

Exod. 1. 1.

Vnde Doctor quidam eximius non sine ratione ipsos spiritualis doctrinæ magistros reprehendit, quod in exterioribus illis defectibus indicandis corrigendisque toti sint? ostenditque primarium boni instructoris ac pastoris animarum studium circa cordis & interiorum reformationem versari debere, & talia eum debere præcepta assignare, quæ hominem faciant ad seipsum & interiora reflectere, sicut Moyses, Scriptura ait. *gregem minasse ad interiora deserti.* Cor ergo tuum ante omnia reformare stude, & omnia statim reformata erunt.

CAPVT IV.

Examen particulare super vna re sola instituendum esse.

EXAMEN particulare semper circa vnam rem particularem (vti nomen ipsum satis indicat) instituendum est: ratio vero, cur ita fieri conueniat, est, quia medium hoc sic usurpatum & efficacius est, & maiores producit affectus, quam si de multis ipsum rebus simul vno eodemque tempore institueretur. Certum est enim (& ratio naturalis id dicit) plus hominem aduersus vnum vitium solum, quam contra omnia simul sumpta posse: quia

Vnum perfectum oportet.

Pluribus intentus minor est ad singula sensus.

& qui multa simul manu complectitur, pauca constringit, vti & hostes facilius vincuntur sparsi & distracti, quam simul omnes collecti.

Hunc vero inimicos nostros (vitia, inquam, ac passiones nostras) vincendi modum, tunc à Spiritu sancto in sacris literis nobis traditum, Cassianus ait, cum filios Israel ipse per Moysen edocuit, quo septem illas gentes & nationes aduersarias modo possent expugnare & delere. *Dominus Deus*, inquit Moyses, *consuemet nationes has in conspectu tuo paulatim, atque per partes, non poteris eas delere pariter.*

Ac notat Cassianus, velut ad tacitam quandam obiectionem respondens, hominem neitiquam timere debere, ne, dum omnem vim suam ad vnum vitium expugnandum conuertit, & in id totius animi corporisque neruis intendit, interim altera ex parte omnia alia aduersum se insurgant.

Nam primo hæc ipsa diligentia, quam in illo vitio particulari expugnando adhibet, magnum quendam in eius anima à reliquis vitijs horrorem & detestationem, ob communem rationem, in qua omnia conueniunt, producit. Proinde si contra vitium hoc particulare se armarit & communitur, simul etiam contra alia omnia erit communitus, vt nullum ab eis sit damnum aut noxam accepturus.

Secundo, quia qui in examine particulari vitium vnum studiose accuratè que studet ex anima euellere, simul etiam eam, quæ in corde latet, cæterorumque vitiorum radicem, ipsam, inquam, licentiam, qua illud ad omnia ferri & euolare sinit, præscindit. Ac proinde vnum solum in examine particulari vitium expugnare, tantundem est, ac omnia expugnare. Hæc namque nostri circa vnum hoc refrenatio & restrictio ad reliqua etiam refrenanda conducit. Sicut in vno equo procaci & effreni cernere est: quem si lestor habens contractis retineat & restringat, ne inordinate ac præceps huc illucque feratur, alios pariter equos simul gradientes, ne dissolute licenterque efferantur, compescit.

His addi & tertium potest, nimirum, quod